

A decorative graphic of an unrolled scroll with ornate golden scroll holders and intricate scrollwork flourishes. The scroll is set against a parchment-like background.

תורת הר"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמו שליט"א
לפרשת השבוע

Two horizontal decorative lines with ornate scrollwork flourishes at their ends, framing the text.

פרשת תולדות

פרשת תולדות

**"וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם
הוֹלִיד אֶת יִצְחָק"**

הגדולה והניסיון של האדם לעשות דברים
מעבר לטבע שבו נברא

אנחנו רואים בפרשה "וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" ורש"י במקום אומר לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה.. מה עשה הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם. התורה הקדושה אומרת לנו שהקב"ה לקח את הפנים של אברהם ויצחק ועשה אותם אחד, אפילו שזה דבר מעל הטבע. גם אם רואים תאומים וחושבים שהם דומים, הם לא דומים אותו דבר ולכל אחד יש את הפנים שלו ויש שינוי, פה הקב"ה יצר שיהיו להם אותם פנים.

וצריך להבין, ליצני הדור ודאי לא אמרו ששרה התעברה מאבימלך כי זה לא מציאותי, אם נספור את הזמן ממתי ששרה נלקחה לבית אבימלך עד שהייתה בהריון זה הרבה שנים, לפחות עשרים שנה. אז מה שרה הייתה בהריון עשרים שנה?

אלא פשוט שמבחינת העיבור לא לזה התכוונו, הכוונה הייתה למשהו אחר. ופה אולי אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, ידוע שבן אדם יכול ליצור ולתת בעולם משהו שיש בו, משהו שאין בו הוא לא יכול לתת בעולם, לדוגמא אדם יכול להביא לעולם כסף אם יש לו, אם אין לו הוא לא יכול להביא. וכן חכמה ודעת, אם יש לו הוא יכול לתת, אם אין לו הוא לא יכול לתת.

ידוע שאברהם הוא מידת החסד, יצחק הוא גבורה ויעקב הוא תפארת שמעורבב מחסד וגבורה יחד, אלו הם שלושת האבות. על פי זה אפשר לבאר ולומר כך, אברהם הוא חסד והוא ילד את יצחק שהוא דין, אין מציאות שהוא ילד את יצחק כי חסד לא יכול ללדת דין. אם כך, מאבימלך התעברה שרה לא מאברהם כי הוא חסד, ואדם יכול ללדת רק מה שהוא, לא מה שאין לו. אלא אברהם במהותו לא נולד חסד, הוא נולד בחרון מלשון חרון שהיה דין והוא שינה את הכוח שלו מחרון שזה דין לחסד, לכן התורה אומרת "אֲבָרָהָם הוֹלִיד אֶת יַצְחָק" שאברהם היה דין ושינה את זה לחסד, וכשיצחק נולד הוא לקח מאברהם שהיה לו גם דין וגם חסד.

וְזוֹ הַגְּדוּלָה שֶׁל אַבְרָהָם שֶׁלָּקַח אֶת הַדִּין וְהִפְךָ אוֹתוֹ לַחֲסֵד, כִּי אִם אָדָם עוֹשֶׂה מָה שֶׁהוּא זֶה לֹא גְדוּלָה, אָדָם שֶׁאֹהֵב לַתֵּת צְדָקָה וְהוּא נוֹתֵן זֶה לֹא בְּשִׁבְלֵי נִיסוּיִן, אָדָם קֹמֵצֵן שֶׁקָּשָׁה לוֹ לַתֵּת צְדָקָה זֶה הַנִּיסוּיִן הַגָּדוֹל. הַנִּיסוּיִן שֶׁל הָאָדָם זֶה אָדָם שֶׁאֵין בּוֹ טֵבַע מִסּוּיִם וְהוּא עוֹשֶׂה מִעֵבֶר לְטֵבַע זֶה הַנִּיסוּיִן, לְכֵן אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק שֶׁהִיָּה דִין וְהִפְךָ אֶת עֲצָמוֹ לַחֲסֵד וַיֵּלֵד אֶת יִצְחָק שֶׁהוּא דִין.

"אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק"

דבר ראשון שנעשה בעולם פותח פתח
לאחרים באותו עניין

אנחנו רואים בפרשת השבוע "וְאַלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק", צריך להקשות קושיה מה זה הוליד? היה צריך להיות כתוב אברהם ילד את יצחק, הרי כל מילה בתורה מדוקדקת הלשון הוליד לא נכון זה בלשון הווה, הילד הזה יצחק בן שישים והיה צריך לומר ילד את יצחק בלשון עבר זו שאלה ראשונה. שאלה שניה אנחנו אומרים כל יום בתפילה "אֵי יִשְׂרָאֵל מֹשֶׁה" (שמות טו, א), צריך לומר

אז שר משה בלשון עבר, למה כתוב "אִז יִשִּׁיר מֹשֶׁה"
בלשון עתיד, וכמו בפרשה שלא נאמר ילד בלשון
עתיד אלא "הוליד" בלשון הווה, למה ככה התורה
אומרת?

אז אולי אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, כל דבר
בחיים ראשון הוא קשה, אחרי שעוברים אותו
בפעם הראשונה הוא קל לכולם כמו אדם שנועל
נעל חדשה, בפעם הראשונה היא לוחצת וכואבת
ואח"כ היא יותר נוחה לו. כך בחיים, כל דבר ראשון
בחיים הוא קשה, עוברים אותו והוא נהיה קל.
מצוה שאדם עושה פעם ראשונה בהתחלה היה
קשה לו ואחרי שהוא עושה אותה זה נהיה לו קל
לפעמים הבאות. אדם שהולך והקים ראשון ישיבה
בהתחלה זה היה קשה, אבל אח"כ לכולם זה כבר
יותר קל לפתוח.

וכן אפשר לבאר ולומר לעניין "וְעַל הַנְּסִים",
בחנוכה ובפורים כשאומרים "בַּיָּמִים הָהֵם" התחיל
הנס, אבל אחרי שהתחיל ונפעל הנס "בַּיָּמִין הָהֵם"
כבר קל שהדבר יקרה. כך אצל שרה אמנו שהייתה
עקרה, אבל אחרי שהיא נפקדה כל אישה שהיא
עקרה כבר קל לה להיפקד, כי שרה אמנו פתחה
את הדלת לכל הנשים העקרות שיכולות להיפקד
בזרע של קיימא.

מתי שיש אנשים שלא הצליחו בפרנסה או שעשו עסק שלא הצליח, אחרי הראשון שהצליח בעסק הזה, לכל האנשים קל יותר לעשות את העסק הזה, הדבר הראשון הוא הקשה וכשהוא עובר כל השאר עוברים בקלות.

אז אפשר לבאר ולומר אצל אברהם אבינו "אֲבָרָהֶם הוּלֵיד אֶת יִצְחָק", אברהם לא רק ילד את יצחק אלא זה שאברהם הוליד והיה נס ששרה נפקדה, הנס הזה והכוח הזה המשיך לדורי דורות שכל עקרה תוכל להיפקד לכן "הוליד" בלשון הווה. כך גם "אֶזְיִיר מִשֶּׁה" הנס שהיה לעם ישראל בקריעת ים סוף הוא לא נס לשעתו בלבד ובזה הסתיים, אלא ממשיך לדורי דורות שבכל פעם שיש לאדם צרה או בעיה שהכל סגור לו, הוא שואב כוח מהנס של הישועה בקריעת ים סוף שנשאר לדורי דורות.

זה יסוד גדול אדם צריך לדעת שהאבות הקדושים סללו לנו דרך להיפקד ולהיושע בכל דבר של קושי לדורי דורות, לידת יצחק "אֲבָרָהֶם הוּלֵיד אֶת יִצְחָק" וקריעת ים סוף "אֶזְיִיר מִשֶּׁה".

”אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק”

נס שנעשה לאדם הוא כעין הלוואה עד
לפרעון החוב שאז הישועה שלימה

התורה מספרת לנו בפרשת השבוע על הנס הגדול שקרה לאברהם שהוליד את יצחק ושרה בגיל מבוגר ילדה את יצחק זה נס מעל הטבע. וצריך לדעת יסוד גדול לכל הניסים שקורים לאדם, נס שבא לאדם יכול לבוא על שני דברים או שמנכים לאדם מזכויותיו ברגע שנעשה לו נס או שהטבע מלווה שיקרה לאדם דבר מעל הטבע, ונבאר את הדברים.

הקב"ה ברא את העולם במסלול של דרך הטבע מששת ימי בראשית, השמש זורחת הירח והכוכבים כל אחד בזמן שלו ע"פ המסלול שהקב"ה קבע לו מששת ימי בראשית. אם משהו זו מהכללים אז זה לא טוב ואם הוא זו לטובת האדם הקב"ה לוקח על זה מחיר, לדוגמא אם אין לאדם ילדים או אין לו פרנסה וזה לא מדרך הטבע שיהיו לו פרנסה או ילדים, והוא עומד ולוחץ את הקב"ה על זה והקב"ה נותן לו בסוף, אז או שהקב"ה מנכה לו מזכויותיו תשלום על נס שנעשה לו או שהקב"ה

מלווה מהטבע ומחזיר את זה אח"כ לטבע, מה הפירוש שהקב"ה מלווה מהטבע ומחזיר לו?

אז צריך להבין ולדעת אצל יעקב אבינו נאמר "וַיִּזְרַח לוֹ הַשָּׁמַיִם" (בראשית מג, לב) שואלת הגמרא (סנהדרין צה:): וכי לו בלבד זרחה והלא לכל העולם כולו זרחה? אלא השמש זרחה פה ליעקב כי מתי שהוא ברח מעשו שרדף אחריו הוא הגיע למקום שישן והשמש שקעה בשבילו לפני הזמן כדי שישן, זה שינוי הטבע. אמרה השמש לפני הקב"ה אתה שינית מעשה בראשית והחסרת לי כמה שעות לזרוח, מה עשה הקב"ה "וַיִּזְרַח לוֹ הַשָּׁמַיִם" (בראשית לב, לב) החזיר לו את השעות שלקח מהשמש. מה שהקב"ה לוקח מהטבע הוא כביכול מחזיר לטבע, כביכול הטבע עומד בהלוואה עד שהקב"ה פורע לו את מה שלוקח ממנו.

וכן בלידת יצחק, ליצני הדור היו אומרים מאבימלך התעברה שרה, יש לשאול איך אפשר להבין שמאבימלך התעברה שרה הרי עברו המון שנים מאז ששרה הייתה בביתו של אבימלך, אלא כתוב "כִּי עָצַר עָצַר ה' בְּעַד כָּל רַחֵם לְבַיִת אַבְיִמֶלֶךְ עַל דְּבַר שָׂרָה אֵשֶׁת אַבְרָהָם" (בראשית כ, יח) מתי ששרה הייתה בבית אבימלך הקב"ה העניש את אבימלך שכל הנשים לא נכנסו להריון, אם כך הקב"ה

לקח מהטבע את הכוח שאשה תהיה בהריון, ואז הקב"ה חייב לטבע את הכוח של ההריון והקב"ה החזיר לטבע את זה מתי ששרה נפקדה.

לכן ליצני הדור אמרו מאבימלך התעברה שרה, מזה שלקחו מהטבע את הכוח שנשים לא יהיו בהריון בזמן אבימלך, ועכשיו כשרה התעברה זה כוח שחזר בזכות אבימלך שהתעברה שרה.

וכך גם אפשר להסביר בקריעת ים סוף "הַיָּם רָאָה וַיֵּינָס.. הַהֶפְכִי הַצּוּר אֲגַם מַיִם" (תהלים קיד, ה-ח) הקב"ה בקריעת ים סוף לקח חלק מהמים ובני ישראל הלכו בתוך הים ביבשה, אם כך הקב"ה עשה נס שנלקח מהמים הכוח שלהם והושאל ליבשה שבני"י ילכו עליה. המים קטרגו עד שהקב"ה החזיר למים "הַהֶפְכִי הַצּוּר אֲגַם מַיִם" הקב"ה לקח את הצור והפך אותו לבארה של מרים והיה מים להשקות את בני"י.

וזו הייתה השמחה הגדולה שהקב"ה החזיר את ההלוואה שלקח מהמים מקריעת ים סוף, וכך גם אצל יצחק "אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" הלידה הייתה הלוואה מזמן ששרה הייתה בבית אבימלך, ועכשיו "הוֹלִיד" החזיר את ההלוואה. וזה היסוד הגדול לנס שנעשה לאדם או שירדו לו מהזכויות ואז לא יהיה קטרוג על הנס שנעשה לו או שהנס כהלוואה וקטרוג

עד שמשלמים אותו, ומתי שמשלמים אותו יש
לאדם את הישועה והנחת.

**”וַיַּעַתֵּר יִצְחָק לֵה’ לְנַכַּח אֶשְׁתּוֹ כִּי עֶקְרָה הִוא
וַיַּעַתֵּר לוֹ וַתַּהַר רַב־קָה אֶשְׁתּוֹ”**

אדם שמקבל בשמחה את כל מה שעובר
עליו הקב"ה שומע לתפילתו

התורה הקדושה אומרת לנו שרבקה הייתה
עקרה ולא היו לה ילדים, יצחק ורבקה עמדו
להתפלל שהקב"ה יפקוד אותם בילדים, יצחק
עמד בצד דרום ורבקה עמדה בצד צפון ואז הקב"ה
שמע את תפילותיו של יצחק ופקד אותם. נשאלת
השאלה למה הקב"ה לא שמע לתפילה של רבקה
ושמע דוקא לתפילתו של יצחק?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר, אדם שסובל
יסורים ועם הכל הוא מקבל את הכל באהבה
ובשמחה וממשיך להאמין בקב"ה יש משקל גדול
לתפילה שלו. ליצחק אבינו היו יסורים, הוא ראה
את אימו שנפטרה כביכול בגללו מעקידת יצחק,
יצחק אבינו היה עולה תמימה היה עיוור, ליצחק

אבינו היה הרבה סבל בחיים, היו לו חיים טובים אבל לא פשוטים ועם הכל לא היו טענות כלפי הקב"ה על כלום, הוא קיבל הכל בשמחה ואהבה.

הגמרא אומרת (סנהדרין צב:) אחרי שדוד המלך סיים לכתוב את ספר התהלים, נבוכדנצר התחיל להגיד שבחים לקב"ה, ומתי שאמר, הוא כמעט סתר את כל השבחים שדוד המלך אמר בתהלים. ידוע שנבוכדנצר היה רשע גדול, החריב את ביהמ"ק וכמעט שהשבחים ששיבח את הקב"ה היו יותר חזקים מכל התפילות שדוד המלך התפלל.

מתי שספר התהלים עמד במבחן מול השבחים של נבוכדנצר, בא מלאך ויצק לו זהב רותח בפה שלו ואז שתק נבוכדנצר מכל השבחים ששיבח את הקב"ה. נשאלת השאלה אם הוא משבח את הקב"ה יותר מדוד המלך ניתן לו, בגלל שזה דוד המלך צריך לצקת לו זהב להשתיק אותו?

אלא אפשר לבאר ולומר מה שאומרים לנו רבותינו הקדושים, נבוכדנצר שיבח את השם אבל הכל היה לו טוב בחיים, היה עשיר היה חזק ששלט על העולם, הוא שיבח את השם מתוך שהיה לו טוב. אבל דוד המלך, כל התהלים זה היה יסורים, הבן שלו רודף אחריו, צרות משונות ועם הכל הוא

מהלל ומשבח את הקב"ה, זו הגדולה של דוד המלך. לכן המלאכים שמו לו משהו רותח בפה כששיבח את ה', וברגע אחד שהיה לו משהו לא נוח הוא זרק את הכל.

אצל יהודי גם אם יש יסורים ובעיות הוא ממשיך לשבח את השם, אצל גוי המבחן כשיש בעיות הוא בועט ולא רוצה כלום. וכך אפשר לבאר ב"עלינו לשבח" כשאומרים "וְאַנְחֵנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים" גם כשאנחנו כורעים תחת הנטל עם בעיות, נופלים ואין לנו כוח לעמוד ביסורים שיש לנו, עם הכל אנחנו משתחוים ומודים לקב"ה.

וזו המעלה של היהודי וזו המעלה של יצחק אבינו שהקב"ה קיבל את תפילתו כי עם כל הבעיות קיבל את הכל בשמחה. מתי שאדם מתחיל עם ויכוחים זה לא נוח וזה לא טוב הוא מאבד את הכל, מתי שאדם מקבל את הכל בשמחה ובאהבה זו המעלה הגדולה של האדם.

”וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לֵה' לִנְכַח אֶשְׁתּוֹ”

עיקר תפילות הבעל בבית יהיו על רוחניות
והאשה על גשמיות

אנחנו רואים בפרשת השבוע שיצחק ורבקה היו עקרים, יצחק עמד בצד דרום ורבקה עמדה בצד צפון ושניהם התפללו להיפקד בזרע של קיימא. אז הקשנו ושאלנו למה זה בצד דרום ולמה זו בצד צפון?

אלא אפשר לומר יסוד גדול הגמרא אומרת (בבא בתרא כה): אמר רבי יצחק הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין, אדם שרוצה להעשיר יתפלל וילך לצד צפון ואדם שרוצה להחכים בתורה ילך ויתפלל לצד דרום. על פי זה אפשר לבאר יצחק עמד להתפלל בצד דרום ורבקה עמדה להתפלל בצד צפון, הבעל צריך להתפלל על רוחניות, על יראת שמיים, על עבודת השם והאשה צריכה להתפלל בבית על פרנסה. ודאי שגם הבעל צריך להתפלל על הפרנסה והאשה צריכה להתפלל גם על יראת שמיים והתורה, אבל רוב תפילותיו של הבעל צריכות להיות על התורה והאשה על הפרנסה.

והגמרא אומרת (בבא מציעא נט.) אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו תוקירו את הנשים כדי שתתעשרו, כוח הפרנסה של האדם נמצא ביד של האשה, היא המפתח של הפרנסה בבית. לכן יצחק התפלל בצד דרום שיהיה לו בן צדיק עם תורה ויראת שמיים, אבל רבקה התפללה לצד צפון כי משם הכוח של הפרנסה.

אם כך אדם צריך ללמוד וללמד את אשתו מתי שמתפללים שהגבר יתן את כובד תפילתו לעניינים רוחניים והאשה תתן את כובד תפילתה לעניינים גשמיים.

”וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּה וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָפָה זֶה אֲנִי וַתֵּלֶךְ לְדֹרֶשׁ אֶת ה'”

עזרה וכבוד לתלמידי חכמים סגולה לילדים
שילכו בדרך התורה והמצוות

אנו מוצאים בפרשת השבוע ”וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּה... וַתֵּלֶךְ לְדֹרֶשׁ אֶת ה'”, רבותינו הקדושים אומרים שמתי שרבקה הייתה עוברת ליד בתי

עבודה זרה עשו היה מפרכס ורוצה לצאת. רבקה שראתה כך, הלכה לבית מדרשם של שם ועבר לדרוש את השם ויש לשאול מה הפירוש של הדברים?

אלא אולי אפשר לפרש ולומר, מובא בגמרא (שבת כג:) אמר רבא דרחים רבנן הוו ליה בנין רבנן, דמוקיד רבנן הוו ליה התנוותא רבנן. אמר רבא כל מי שמרחם ועוזר לתלמידי חכמים בזכות זה יהיו לו בנים ת"ח, ואם הוא מכבד ת"ח יהיו לו חתנים ת"ח. מתי שרבקה ראתה שיש לה בן שרוצה לצאת ליד בתי ע"ז, היא הלכה לתלמידי חכמים לשם ועבר כדי לעזור לתלמידי חכמים ואז תזכה שהבן שבבטנה שרוצה לצאת ליד מקומות של עבירה, יהיה צדיק בזכות שהיא מרחמת על תלמידי חכמים.

וואים פה יסוד גדול, מתי שאדם מרחם על תלמידי חכמים ומשתדל בשבילם הוא זוכה שהבנים שלו ילכו בדרך השם ויהיו תלמידי חכמים. לכן צריך להשתדל בכל הכוח לרחם על תלמידי חכמים ולכבד אותם כדי לזכות לבנים וחתנים תלמידי חכמים. ועוד בימים אלה שיצר הרע גדול ביותר ויש קושי בחינוך הילדים, לכן האדם צריך להשתדל בכל כוחו לרחם על תלמידי

חכמים שתהיה לו סגולה לבנים ת"ח וגם לכבד
ת"ח שתהיה לו סגולה לחתנים ת"ח.

**”וַיִּתְרָצְצוּ הַבָּנִים בְּקַרְבָּה וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָפָה
זֶה אֲנִי וַתִּלְךְ לְדַרְשׁ אֶת ה'”**

הפחד מבן שפוסח על שני הסעיפים שהולך
גם בדרך ה' וגם בדרך לא טובה

אמרו רבותינו מתי שרבקה הייתה בהריון והייתה
עוברת ליד בית מדרש, יעקב אבינו היה מפרכס
לצאת ומתי שעברה ליד בית עבודה זרה עשו היה
מפרכס לצאת, רבקה הייתה בצער גדול והלכה
לדרוש את השם. אמרו לה בבית מדרשם של שם
ועבר שיש לה שני ילדים בבטנה. נשאלת השאלה
מה הייתה הבעיה של רבקה?

אלא לרבקה הייתה בעיה גדולה שלא ידעה שיש
לה תאומים אלא בן אחד, והיא חשבה שלבן הזה
יש בעיה שיש לו גם טוב וגם רע, מצד אחד לעשות
מצוות ומצד שני דחפים לעשות עבירות. וידוע
מתי שיש אנשים שעושים גם מצוות וגם עבירות,

זה דבר רע, או אדם שעושה עבירה וחושב שעשה מצוה או עושה מחלוקת לכאורה לכבוד שמייים זו הסכנה הגדולה ביותר.

יש אנשים שעושים את כל העבירות הגדולות ביותר ומתרצים שזה לשם שמייים, רבקה הצטערה וחשבה שיש לה בן שהוא פוסח על שני הסעיפים גם דרך ה' וגם דרך לא טובה. וזה מה שאנחנו מתפללים בראש השנה "שְׁנֵהֶיָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנֵב" שלא נהיה מצד אחד לְרֹאשׁ - הולכים לישיבה ללמוד ומצד שני לְזָנֵב - נעשה עבירות, אלא רק לראש. ומה זה לראש, ל'עשות ר'צון א'בינו ש'בשמייים.

אדם שפוסח על שני הסעיפים גם טוב וגם רע זה הדבר החמור ביותר, וכמו שאומרת המשנה (כלים יז, יג) **כָּל שֵׁבִים טָהוֹר חוּץ מִכָּלֵב הַמֵּים חִיָּה שֶׁנִּמְצְאוּ בַמֵּים** אם נוגעים בה לא נטמאים חוץ מכלב הים שאם נוגעים בו נטמאים, כי כלב הים מתי שרע במים ויש לו סכנה במים הוא הולך ליבשה ומתי שרע ביבשה הוא הולך לים, הוא פוסח על שני הסעיפים על הטוב ועל הרע. מזה פחדה רבקה, שיש לה בן כזה ולכן הלכה לדרוש את ה'.

**"וַיֹּאמֶר ה' לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנָךְ וְשְׁנֵי לְאֻמִּים
מִפְעֵיךְ יִפְרְדּוּ"**

בכל רע צריך למצוא נקודה אחת טובה כי גם
ממנה יכול לצאת אור וישועה

רבקה אמנו אחרי הרבה שנים של צער ועצבות
שהיא עקרה נפקדה בהריון, וכשראתה שהבן
שבבטנה רוצה לצאת לבית מדרש וגם לעבודה
זרה אמרה "אם כן למה זה אנכי". וצריך לשאול, שנים
את בוכה ואומרת שאת רוצה להיות בהריון וברגע
אחד את מואסת בכל ההריון?

אחרי כן כשהולכת לדרוש את השם בבית
מדרשם של שם ועבר ואומרים לה "שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנָךְ"
יצאו ממך שני ילדים, אחד בעתיד הוא רבי הקדוש
והשני הוא אנטונינוס שהיה גוי והתגייר וזכה לאור
גדול.

וואים פה דבר של פלא גדול, רבקה אחרי
שהצטערה ואומרים לה שמיעקב בעתיד יצא רבי
הקדוש ומעשו יצא בעתיד אנטונינוס נחה דעתה.
ונשאלת השאלה מה עם עשו ששנים יעשה רע

לעם ישראל, שהבנים שלו ירדפו ויהרגו יהודים, זה לא מפריע לרבקה?

אלא האדם צריך ללמוד יסוד גדול, בכל בעיה שבאה וצרה שיש לאדם בחיים אפילו הגדולה ביותר, תחפש את הנקודה הטובה שיש בה, ובנקודה הטובה הזאת תתנחם, כי אתה לא יודע כמה טוב יש בה וכמה אור יכול לצאת ממנה. רבקה בצער גדול הייתה מוכנה לוותר על הכל, אבל מתי ששמעה שיצאו מיעקב אבינו את רבי הקדוש ומעשו את אנטונינוס שיתגייר ויעזור לרבי לכתוב את המשנה נחה דעתה.

וזה יסוד גדול, כל צער ובעיה שיש לאדם מתי שהוא מחפש ומוצא שם נקודה של זכות אחת הוא צריך להגדיל אותה ותנוח דעתו מהנקודת זכות הזאת. וכמו שמוצאים אצל משה רבנו לפני שהרג את המצרי "וַיִּכֶן פֶּה זָכָה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ" (שמות ב, יב) ראה עד סוף כל הדורות אם תהיה בו נקודה טובה ואם תהיה אפילו נקודה טובה אחת משה לא היה הורג אותו. ולכן האדם בכל רע ובכל משבר יחפש משהו של זכות אחת ויגדיל וירחיב את הנקודה הזאת, כי הוא לא יודע כמה אור וכמה טוב יכול לצאת לו מהנקודה שנראית הקטנה ביותר.

"וְיָדוּ אַחֲזַת בְּעֵקֵב עֵשָׂו"

באחיזת יעקב בעקבו של עשו משך את
נשמת רבי עקיבא

רבותינו הקדושים בפרשת השבוע מספרים לנו על המלחמה הקשה שהייתה בבטנה של רבקה אמנו בין יעקב לעשו. עשו לקח את העולם הזה ויעקב לקח את העולם הבא, מלחמה על כל עניין עד ביאת משיח צדקנו.

אחד מהצדיקים והמיוחדים שבעם ישראל היה רבי עקיבא, וידוע מה שרבותינו הקדושים אומרים שמשה רבינו הוא סוד תורה שבכתב, ורבי עקיבא הוא סוד תורה שבע"פ, ועל נשמתו הייתה מלחמה חזקה בין הקדושה לבין הס"א.

ועל זה ניתן לומר בפרשת השבוע "וְיָדוּ אַחֲזַת בְּעֵקֵב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב" השם עקיב"א ידו או'חזת ב'ע'קב ע'שו. רבי עקיבא שהיה בן גרים, שונא ת"ח עד שהיה אומר (פסחים מט:): *מִי יִתֵּן לִי ת"ח וְאֲנִשְׁכְּנוּ כַחמוֹה, הַכּוּחַ שֶׁהֵצִיל אוֹתוֹ מֵהַס"א וּמֵהַטּוֹמָאָה שִׁיחזור בַתְּשׁוּבָה הִיָּה "וְיָדוּ אַחֲזַת בְּעֵקֵב עֵשָׂו" שִׁיעֲקֹב מִשְׁךְ וְשֵׁאֵב אֶת נִשְׁמַת רַבִּי עֲקִיבָא בְּרַגְעַ הָאֲחֵרוֹן*

מהטומאה לקדושה, מזה זכינו לתורה שבעל פה
שרבי עקיבא הוא היסוד שלה.

להפריד בין השכל והנפש

לכל האהובים והחביבים, הקב"ה ישרה על כולנו בע"ה
 "בְּרַפְתָּ ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה" (משלי י, כב).

אמרנו בימים האחרונים יסוד גדול, שאדם צריך לעשות הפרדה מוחלטת בין הנפש שלו, בין המהות שלו, לבין השכל.

השכל זה אוסף של מחשבות, של שמועות, של חברה, שמובילים את האדם למקום מסוים, והנפש של האדם זה המהות של האדם, מי האדם ומה האדם.

השכל סוחר בכל מה שיש, שומע ונותן עצות והרבה פעמים העצות האלה משפיעות בצורה לא נכונה והאדם יכול לחיות חיים לא נכונים והחיים הלא נכונים האלה מביאים את האדם לבלבול גדול בנפש ולכל התחלואות הקשות בנפש שאנחנו רואים בדור הזה, אנשים חולים בהם יותר חמור או חמור כמו מחלה קשה שאדם חולה בגוף.

יש אדם שחולה בנפש, יש אדם שחולה בגוף: יש אדם שהנפש שלו לא בריאה והוא לא מודע לזה והוא חושב שהוא חזק ובריא והכל טוב אצלו, אבל הוא נמצא בבעיות ובמחשבות ובפחדים ובחרדות קשים ביותר.

אדם צריך לעשות את ההפרדה הזו, ודאי שקל לדבר על זה וקשה לעשות את זה, אבל ע"י דבקות בתורה הקדושה ובזיכון הנפש בזוהר הקדוש, בספר דברים, בתורה הקדושה, אדם מגיע לעשות את ההבדל בין זה לזה.

ונמשיל לזה משל שמסופר, מתי שהוציאו את ההמצאה החדשה שזה החשמל, זו רק המצאה שרק האנשים העשירים והחשובים היה להם בבית חשמל.

איש כפרי הגיע לבית של אדם חשוב להתארח אצלו. האיש כפרי כיבדו אותו מאד, נתנו לו חדר מסודר, חדר נאה ויאה ובעל הבית הכניס אותו לחדר ואמר לו, זה החדר שלך. האיש הכפרי שמח, מיטה יפה, שולחן יפה, כל הרהיטים יפים, שמח שמחה גדולה.

מתי שהגיע הלילה, הוא רואה את האור דולק ולא ידע שיש מתג שצריך לכבות את האור. ניסה לכבות את המנורה, עלה על כיסא, עשה רוח על המנורה בפה, ניסה לעשות אוויר ליד המנורה לכבוד את המנורה, אבל המנורה לא כבתה. וכך כל הלילה, כל כמה דקות הוא לוקח כיסא, מנסה לכבות את המנורה בפה והוא לא מצליח. ועוד כמה שעות מנסה עוד פעם ועוד פעם ולא מצליח. וכך עבר עליו לילה קשה, לילה מר, לילה שלא יכל לישון כל הלילה, אחרי שהוא בא בטורח גדול כל הדרך, לא יכל להירדם, לא יכל לישון.

בבוקר פגש אותו בעל הבית שהיה איש מכובד וחשוב, אמר לו איך ישנת? האם אתה שמח? הכל טוב? הוא אמר לו, כן. הוא התבייש לומר שלא הצליח לכבות את המנורה.

המתינו עוד יום, המשיכו בכל העניינים שהיו ביניהם. הגיע שוב הלילה ושוב מנסה לכבות את המנורה בפה ולא מצליח, שוב עולה על הכיסא מנסה לכבות את המנורה ולא מצליח. היה לו צער גדול ביותר.

ביום השלישי בעל הבית ראה אותו טרוד, עייף, חלש, בלי שמחה. אמר לו, למה אתה נראה כך? אמר לו, באתי מדרך ארוכה, כבר שני לילות אני לא ישן, אני מנסה לכבות את המנורה בפה, עושה רוח, לא נרדם. איך אני יכול לישון עם אור דלוק כ"כ חזק?

נכנס בעל הבית ואמר לו, אתה טועה טעות חמורה, צריך רק לדעת איך לכבות את הכפתור הזה וככה כל המנורה נכבית ויש חושך ונוח וטוב.

אותו דבר בנפש של האדם, הרבה דברים בחיים התקדמו, הרבה דברים נהיו יותר קלים, הרבה דברים נהיו יותר שימושיים, הרבה דברים מקצרים לאדם הרבה מלאכות והרבה דברים קשים, אבל לדעת לכבות את הכפתור של השכל מהנפש של האדם, זה רק לגעת ללחוץ בכפתור הנכון, אם לא יודעים ללחוץ בכפתור הנכון, אדם יכול לעבור חיים של טלטלה באור שהאור זה טוב, כל הדברים החדשים זה טוב אפשר לראות

בהם, אפשר לעשות בהם נוחות, אבל צריך לדעת מתי לכבות את המנורה, מתי יהיה עוד חושך, צריך לדעת איך להגיע לכפתור לכבות את המנורה.

השכל זה אור מתמיד, אור מתמיד שכל הזמן מאיר, זה כמו אדם שיש לו ליד המיטה שלו רדיו שדולק כל היום, כל היום הרדיו שר, הרדיו אומר פרסומות, הרדיו אומר חדשות, הרדיו מדבר ומדבר. יש זמנים שאולי נוח לאדם לשמוע את זה, אבל יש זמנים שכבר זה לא נותן לו לישון וזה מטריד אותו ומפריע לו לחיים. אם הוא לא ידע לכבות את הרדיו הזה שכל היום נותן עצות, שכל היום שר שירים, שכל היום אומר פרסומות, זה דבר מפריע, זה דבר מציק וזה דבר שמוריד לאדם את כל הריכוז ואת כל המהות של החיים.

לכן, את המתג הזה אפשר לכבות אותו רק ע"י דבר אחד, ע"י שיודעים איך ללחוץ בכפתור ולכבות את האור הזה. איך לוחצים בכפתור ויודעים לכבות את האור הזה? כמה שהאדם יותר צולל לתורה, לקדושה, לתמימות, לאמת, לתמימות האמיתית, כך האדם יודע לכבות את האור הזה וכך החיים של האדם מסודרים.

לקחת את השכל בתור יועץ ולדעת מתי להשתמש באור הזה ומתי להוריד את המתג ולכבות את האור, שהחיים שלו יהיו יותר שלווים, יותר נוחים ולהשתמש בדברים בצורה נכונה ואמיתית כמו שצריך, ולא להיות כמו "כִּסּוּס שׁוֹטֵף בְּמִלְחָמָה" (ירמיה ה, 1), שאדם רץ ולא

מבין ולא יודע איך הוא עושה, ומה הוא עושה, ומתי הוא עושה ואז הוא נכנס לבלבול הדעת שאין לו סוף: עייף נפשית, מותש נפשית, לא יודע איך להחליט, לא יודע איך לחשוב וזורם אחרי כל מה ששומע ורואה בלי אף הבנה ו"כסוס שוטף במלחמה", בלי אף מעצור.

לכן הכוח של הזוהר הקדוש, הכוח של ספר דברים, הכוח של התורה, זה המתג שמכבים את האור מתי שצריך לכבות, ושמים את השכל במקום שלו ומשתמשים בו בצורה הנכונה ובצורה הבריאה ובצורה האמינית.

הקב"ה יתן לכולנו ישועה וברכה, שמחה והצלחה וכל הטוב.

